

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΝΗΠΙΑ- ΝΗΠΙΑ	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2023-2024
Θεματική	ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ-ΕΥ-ΖΗΝ	Υποθεματική	Ψυχική και συναισθηματική υγεία- πρόληψη.
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ		
Τίτλος	«Είμαι εγώ: Είμαι μοναδικός!!»		

Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	Δεξιότητες του Νου Ευαισθητοποίηση σε θέματα αναπηρίας
---	--

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξουν ικανότητες αυτογνωσίας και δεξιότητες ενσυναίσθησης. • Να συνειδητοποιήσουν τη διαφορετικότητά τους, να μάθουν να σέβονται και να αποδέχονται την ιδιαιτερότητα του άλλου. • Να μπορούν να εκφράζονται χρησιμοποιώντας τον προφορικό λόγο. 	<p>Τίτλος : «Είμαι εγώ, είμαι ξεχωριστός»</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάζουμε μέσω της ανάγνωσης ενός βιβλίου τη μασκότ των εργαστηρίων • Μιλάμε για τον εαυτό μας, τις ομοιότητες και τις διαφορές μας για εξωτερικά χαρακτηριστικά αλλά και για συνήθειες. Ζωγραφίζουν το πορτρέτο τους. • Αξιολόγηση- αναστοχασμός Τα παιδιά σε φύλλο εργασίας καταγράφουν τα αγαπημένα τους πράγματα, την οικογένεια και τους φίλους τους δημιουργώντας έτσι ένα φύλλο γνωριμίας για τον εαυτό τους.

<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν ότι είμαστε διαφορετικοί αλλά και μοναδικοί. • Να συνειδητοποιήσουν την μοναδικότητα, αλλά και να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές που μπορεί να υπάρχουν, καθώς και να αντιληφθούν ότι έχουμε κοινά και διαφορετικά χαρακτηριστικά. • Να ενθαρρυνθούν να γράψουν το όνομά τους, όπως μπορούν. • Να κάνουν μετρήσεις χρησιμοποιώντας συγκεκριμένη μονάδα μέτρησης. 	<p>Τίτλος: «Το αποτύπωμά μου»</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Δείχνουμε στα παιδιά την αστυνομική μας ταυτότητα. • Δημιουργούμε τις δικές μας ταυτότητες. • Ζωγραφίζουμε το χέρι μας και δημιουργούμε τη γλάστρα της τάξης μας με τις χρωματιστές μας παλάμες.
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιληφθούν τα παιδιά ότι ο προφορικός λόγος μετατρέπεται σε γραπτό. • Να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως μέσου επικοινωνίας. • Να αποκτήσουν ικανότητες συνεργασίας, βρίσκοντας τον δικό τους τρόπο να ανταποκριθούν σε πραγματικές δυσκολίες. • Να πλουτίσουν τις δυνατότητες έκφρασής τους μέσω του αυτοσχεδιασμού και της εξερεύνησης νέων υλικών με την αφή. 	<p>Τίτλος: « Βλέπω διαφορετικά, διαβάζω διαφορετικά»</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Γιατί γράφουμε; Κουβεντιάζουμε για τη σημασία της γραφής και για ό,τι γνωρίζουμε γύρω απ' αυτή. • Δημιουργούμε το δικό μας αλφάβητο. Προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα δικό μας αλφάβητο, με το οποίο θα μπορούμε να διαβάζουμε «αγγίζοντας» και όχι «βλέποντας» • «Διαβάζουμε» αγγίζοντας τα όσα έγραψαν οι άλλες ομάδες.
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Να ανακαλύψουμε νέους τρόπους έκφρασης και δημιουργίας. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίσουν λογοτεχνικά έργα και να μνηθούν στην τέχνη της αφήγησης. • Να αναπτύξουν μεταξύ τους σχέσεις εμπιστοσύνης και συνεργασίας. • Να πλουτίσουν τις δυνατότητες έκφρασής τους μέσω του αυτοσχεδιασμού και της ανάληψης ρόλου. • Να εκφραστούν εικαστικά, τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο και να νιώσουν τη χαρά της δημιουργίας. • Να ενθαρρυνθούν για την υιοθέτηση συμπεριφορών που προάγουν την αποδοχή του διαφορετικού. 	<p>Τίτλος : «Εγώ κι εσύ μπορούμε καλύτερα»</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • «Ένας για όλους και όλοι για έναν» WENINGER BRIGITTE. Κουβεντιάζουμε την ιστορία και απαντάμε σε ερωτήσεις κατανόησης αλλά και προβληματισμούς. • Παίζοντας ερχόμαστε στη θέση του άλλου. • Δραματοποίηση της ιστορίας.
<ul style="list-style-type: none"> • Να πάρουν πληροφορίες από ταινία που συνυπάρχουν εικόνες και γραπτός λόγος. • Να προβληματίζονται σε ποικίλες καταστάσεις, να κάνουν υποθέσεις και να καταλήγουν σε συμπεράσματα. • Να αναπτύξουν το συναίσθημα και τη φαντασία τους, 	<p>Τίτλος: «Μπορώ να σε καταλάβω»</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Παραολυμπιακοί αγώνες. Παρατηρούμε εικόνες και συζητάμε γι' αυτά που βλέπουμε άλλα και για τις σκέψεις μας. • Μπαίνω στη θέση σου. Παίζουμε παιχνίδι με εναλλαγή ρόλων, ώστε να μπούμε στη θέση και του ισχυρού και του αδύναμου. • Το χαρτόκουτο. Παιχνίδι με διάφορα αντικείμενα της τάξης,

<p>υποδυόμενοι άλλα πρόσωπα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εκφραστούν εικαστικά και να νιώσουν τη χαρά της δημιουργίας. 		<p>τα οποία προσπαθούμε να αναγνωρίσουμε με τις άλλες αισθήσεις εκτός της όρασης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αυτοαξιολόγηση- αναστοχασμός. Ζωγραφίζω με κλειστά τα μάτια κι εκφράζω τα συναισθήματά μου.
<ul style="list-style-type: none"> • Να ενθαρρυνθούν τα παιδιά να μιλήσουν για τα συναισθήματά τους • Να αντιληφθούν ότι τα παιδιά με αναπηρία έχουν ίσα δικαιώματα, όπως και τα υπόλοιπα. • Να προβληματιστούν και να προτείνουν λύσεις για την εξασφάλιση αυτών των δικαιωμάτων. • Να ψυχαγωγηθούν με τον έμμετρο λόγο. 	<p>Τίτλος: «Κάθε δικαίωμα και ποίημα, κάθε ποίημα και τραγούδι»</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Μια αγκαλιά για τα παιδιά με αναπηρία. Διαβάζουμε το ποίημα και κουβεντιάζουμε. • Αγαπώ ή μήπως όχι; Τα παιδιά ζωγραφίζουν για την αγάπη ή όχι της αναπηρίας. • Το δικό μας ποίημα για την αναπηρία.
<ul style="list-style-type: none"> • Αποχαιρετισμός της ομάδας • Αξιολόγηση των συναντήσεων • Γενικές εντυπώσεις από το πρόγραμμα • Διάχυση των αποτελεσμάτων 	<p>Τίτλος: «Κλείσιμο του προγράμματος»</p> 	<p>Με μία κλήρωση καθορίζουμε τα ζευγάρια των παιδιών. Ο καθένας ζωγραφίζει ό,τι του άρεσε από το πρόγραμμα και το χαρίζει στο ζευγάρι του. Κουβεντιάζουμε ό,τι θυμόμαστε από το πρόγραμμα. Ετοιμάζουμε ένα ψηφιακό βιβλίο με τις δραστηριότητές μας και το δημοσιεύουμε στην ιστοσελίδα του σχολείου.</p>

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις

- <https://iep.edu.gr/el/?view=article&id=4323:eimai-ego-eimai-monadikos&catid=420:psychiki-kai-synaisthimatiki-ygeia-prolipsi-2>
- <https://www.youtube.com/watch?v=HE0XjANen-Q>
- <https://www.youtube.com/watch?v=c0rzjUjqAIE>

ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

- Γονείς νηπίων
- Σύλλογος Ατόμων με προβλήματα όρασης Καστοριάς
- Σύλλογος ατόμων με αναπηρία νομού Πέλλας

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ – ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ & ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΙΑΧΥΣΗΣ

Το πρόγραμμα εξελίχθηκε ικανοποιητικά και τα παιδιά έδειχναν μεγάλο ενδιαφέρον και ενθουσιασμό, κυρίως για όλες τις βιωματικές δραστηριότητες (δραματοποιήσεις και παιχνίδια με υλικά της φύσης). Κατά τη διάρκεια του προγράμματος αλλά και μετά το τέλος του ανέφεραν σε οποιαδήποτε ευκαιρία δινόταν τα όσα είχαν διδαχθεί, νιώσει, αποφασίσει κατά τις δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν, ενώ στις συζητήσεις της πρωινής ρουτίνας επανέρχονταν αρκετά συχνά στα θέματα αυτά.

Όσον αφορά στους στόχους που είχαν τεθεί έχουν επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό, καθώς τα παιδιά αναφέρουν συνεχώς στην καθημερινότητά τους τα όσα διαπραγματευόμασταν στα εργαστήρια. Βέβαια, συνεχίζουμε με διάφορες αφορμές και νέες θεματικές να στοχεύουμε και πάλι στην αποδοχή και τον σεβασμό της διαφορετικότητας.

Το πρόγραμμα παρουσιάστηκε μετά την ολοκλήρωσή του στους γονείς των μαθητών, ενώ ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του ανέβηκε στην ιστοσελίδα του σχολείου μας.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

1^ο εργαστήριο: « Είμαι εγώ, είμαι ξεχωριστός»

Παρουσίαση του Ποντικούλη, της μασκός των εργαστηρίων.

Ακούμε στον υπολογιστή το βιβλίο της Βίκυς Γεωρέττη «Το ποντικάκι και η αυτοεκτίμηση», μια ιστορία που μας μαθαίνει πως ο καθένας από εμάς είναι ξεχωριστός και έχει όμορφα πράγματα και έξω και μέσα του. Γι' αυτό πρέπει να αγαπάμε τον εαυτό μας για αυτό που είμαστε (αυτοεκτίμηση). Εισάγουμε την κούκλα (ποντικάκι κουκλοθέατρου), το οποίο έρχεται στην παρεούλα μας φέρνοντάς μας ένα καθρεφτάκι. Αφού συστηθεί στα παιδιά και κουβεντιάσουν μαζί για τους κανόνες που θα ακολουθηθούν κατά τη διάρκεια του προγράμματος, ζητά από τα παιδιά να παρατηρήσουν τον εαυτό τους στον καθρέφτη και να πουν τι είναι αυτό που βλέπουν.

Μιλάμε για τον εαυτό μας.

Παροτρύνουμε τα παιδιά να μιλήσουν για τον εαυτό τους ξεκινώντας πρώτα από το δικό μας παράδειγμα. Αναφερόμαστε στα εξωτερικά χαρακτηριστικά αλλά και στα εσωτερικά (αυτά είναι μέσα μας, δεν τα βλέπουν οι άλλοι). Αναφερόμαστε σ' αυτά που έχουμε όλοι ίδια (1 κεφάλι, 2 χέρια κτλ) αλλά και σ' αυτά που διαφέρουν (φύλο, χρώμα ματιών, χρώμα και τύπο μαλλιών κτλ) Επίσης μιλάμε για εκείνα τα χαρακτηριστικά που δεν βλέπουμε (εσωτερικά) αλλά μπορεί να διαφέρουμε. Μπορεί, δηλαδή, να έχουμε διαφορετικά ενδιαφέροντα (σε άλλον αρέσει να παίζει μπάλα, σε άλλον να ακούει μουσική ή να διαβάζει βιβλία, να μας αρέσουν διαφορετικά φαγητά ή χρώματα κτλ).

Τα παιδιά ζωγραφίζουν το πορτρέτο τους και το κολλούν πάνω σε ένα χάρτινο καθρεφτάκι.

2^ο εργαστήριο: «Το αποτύπωμά μου»

Η αστυνομική μας ταυτότητα

Δείχνουμε στα παιδιά την αστυνομική μας ταυτότητα και τους διαβάζουμε τα στοιχεία που αναγράφονται σ' αυτή. Ρωτάμε αν η φωτογραφία στην ταυτότητα μοιάζει με τη σημερινή εικόνα μας. Παροτρύνουμε επίσης τα παιδιά να σκεφτούν αν τα στοιχεία που αναγράφονται στην ταυτότητά μας (ύψος, χρώμα ματιών, όνομα γονέων) είναι αυτά που μας κάνουν μοναδικούς.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δημιουργούμε τις δικές μας ταυτότητες

Γράφουμε το όνομά μας, την ηλικία μας, κυκλώνοντας τον αριθμό που τη δηλώνει, το χρώμα των ματιών και των μαλλιών μας χρωματίζοντας. Βάζουμε το δακτυλικό μας αποτύπωμα χρησιμοποιώντας μελάνι και τέλος σκεφτόμαστε και γράφουμε στην ταυτότητά μας κάτι που θεωρούμε ότι είναι μοναδικό για τον καθένα μας και μπορεί οι άλλοι να μην το βλέπουν.

Η γλάστρα με τις χρωματιστές παλάμες

Τα παιδιά σχεδιάζουν πάνω σε χρωματιστό κάνσον το περίγραμμα της παλάμης τους. Το κόβουν και στο κέντρο γράφουν το όνομά τους. Στη συνέχεια τοποθετούμε τις κομμένες παλάμες με τα ονόματα μέσα σ'ένα κουτί. Ένα ένα παιδί καλείται να πάρει τυχαία μέσα από το κουτί μια παλάμη και να μιλήσει για τα θετικά στοιχεία που έχει το παιδί, στο οποίο ανήκει η παλάμη. Προσπαθούμε να εστιάσουμε, κυρίως, σε χαρακτηριστικά που δεν αναφέρονται στην ταυτότητά μας. Στο τέλος σχηματίζουμε μια γλάστρα με λουλούδια τις χρωματιστές μας παλάμες και στολίζουμε την τάξη.

3^ο εργαστήριο: «Βλέπω διαφορετικά, διαβάζω διαφορετικά»

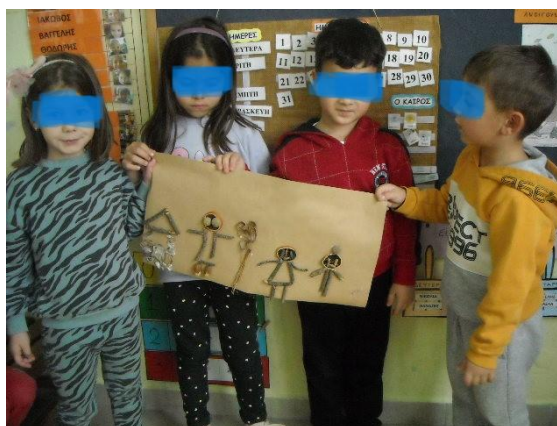

Γιατί γράφουμε;

Μπορεί κάποιος να μας εξηγήσει για ποιο λόγο γράφουμε; Σε τι εξυπηρετεί η γραφή; Πώς θα μας μετάφεραν προηγούμενες γενιές τις γνώσεις τους και τα βιώματά τους χωρίς να μπορούν να γράψουν; Όλοι οι άνθρωποι μπορούν να διαβάζουν το ίδιο καλά; Υπάρχουν άνθρωποι που δε βλέπουν καλά και φοράνε γυαλιά κι άλλοι που δε βλέπουν καθόλου. Άρα χρειαζόμαστε ένα αλφάβητο που να μπορούμε να το διαβάζουμε αγγίζοντας κι όχι βλέποντας,

Δημιουργούμε το δικό μας αλφάβητο

Αποφασίζουμε να δημιουργήσουμε το δικό μας αλφάβητο, διαφορετικό, χρησιμοποιώντας υλικά που έχουμε μαζέψει από την αυλή του νηπιαγωγείου μας (φύλλα, ξυλάκια, κουκουνάρες κτλ). Τα παιδιά δουλεύουν σε ομάδες και καθημιά δημιουργεί με ζωγραφιά με διάφορα αντικείμενα (σπίτια, ήλιο, αυτοκίνητο, λουλούδια κτλ) χρησιμοποιώντας τα παραπάνω υλικά και παρουσιάζουν τις εργασίες τους στην ολομέλεια.

Διαβάζουμε αγγίζοντας

Οι ομάδες προσπαθούν να μαντέψουν τη δημιουργία μιας άλλης ομάδας αγγίζοντάς την .

Αυτοαξιολόγηση

Το κάθε παιδί δημιουργεί πρώτα μια ζωγραφιά με τους μαρκαδόρους και μετά προσπαθεί να την κάνει με τα υλικά που χρησιμοποίησαν στην προηγούμενη δραστηριότητα, ώστε να μπορεί να «διαβαστεί» με κλειστά τα μάτια. Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να διαβάσει κανείς αγγίζοντας; Πόσο δυσκολεύτηκαν τα ίδια να περιγράψουν τις δημιουργίες των συμμαθητών τους;

4^ο εργαστήριο: «Εγώ κι εσύ μαζί μπορούμε καλύτερα»

Ένας για όλους κι όλοι για έναν

Ακούμε στον υπολογιστή το παραμύθι «Ένας για όλους και όλοι για έναν» WENINGER BRIGGITE. Επεξεργαζόμαστε την ιστορία του παραμυθιού. Χρειαζόμαστε φίλους στη ζωή μας; Πώς άραγε να νιώθει ο Μαξ όταν είναι μόνος; Πώς είναι να έχεις κάποιον να σε βοηθάει; Όλοι χρειαζόμαστε τη βοήθεια των άλλων.

Παίζοντας ερχόμαστε στη θέση του άλλου

Αναρωτιόμαστε πώς νιώθουν όσοι αντιμετωπίζουν κινητικά προβλήματα. Τα παιδιά καλούνται να βρουν τρόπο να φτάσουν σε ένα συγκεκριμένο σημείο της τάξης χρησιμοποιώντας το ένα πόδι τους. Βαδίζουν «κουτσό». Στη συνέχεια σε ζευγάρια κάνουν την ίδια διαδρομή το ένα παιδί βαδίζοντας κανονικά και το άλλο κουτσό. Κουβεντιάζουμε για το πώς νιώσαμε στη διάρκεια της δραστηριότητας. Τι μας δυσκόλεψε πιο πολύ; Αυτά που για εμάς είναι δεδομένα, για άλλους χρειάζεται πολλές κόπες για να γίνουν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Δραματοποίηση της ιστορίας

Δραματοποιούμε την ιστορία που ακούσαμε στον υπολογιστή. Στο τέλος το κάθε παιδί μιλάει για το ρόλο του στη δραματοποίηση και το πώς ένιωσε. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως όταν βοηθάμε ο ένας τον άλλο, η όποια αδυναμία μπορεί να έχουμε, ξεπερνιέται και τα καταφέρνουμε σε ό,τι προσπαθούμε να πετύχουμε.

5^ο εργαστήριο: «Μπορώ να σε καταλάβω»

Παραολυμπιακοί αγώνες

Κοιτάζουμε στον υπολογιστή εικόνες από παραολυμπιακούς αγώνες. Τα παιδιά καλούνται να περιγράψουν τις εικόνες και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους. Κουβεντιάζουμε για τις δυσκολίες που συναντούν οι αθλητές και με ποιους τρόπους δείχνουν να τις αντιμετωπίζουν. Κάθε αθλητής έχει τη δική του ιστορία. Κάποιοι γεννιούνται με ιδιαίτερες ικανότητες και κάποιοι μπορεί στη διάρκεια της ζωής τους να είχαν κάποιο ατύχημα και να βρέθηκαν σ' αυτή τη θέση.

Μπαίνω στη θέση σου

Τα παιδιά χωρίζονται σε ζευγάρια. Το ένα παιδί είναι ο «οδηγός». Δένουμε με μαντήλι τα μάτια του ενός και τα καλούμε να βαδίσουν στον γνώριμο χώρο της τάξης μας, μόνοι τους, χωρίς τη βοήθεια του οδηγού. Στη συνέχεια κάνουν το ίδιο με τη βοήθεια του «οδηγού». Στο τέλος του παιχνιδιού ζητάμε από τα παιδιά να μας εκφράσουν πώς ένιωσαν. Αυτοί που ήταν «οδηγοί» πώς ένιωσαν; Αυτοί που δεν έβλεπαν πώς ένιωσαν; Είναι εύκολο να περπατάμε μόνοι χωρίς να βλέπουμε; Τι δυσκολίες μπορεί να συναντήσουμε;

Το χαρτόκουτο

Σ' ένα χαρτόκουτο τοποθετούμε διάφορα αντικείμενα από την τάξη μας. Τα παιδιά με τα μάτια κλειστά προσπαθούν να μαντέψουν ποιο είναι το αντικείμενο που πιάνουν χρησιμοποιώντας τις άλλες αισθήσεις (αφή, όσφρηση, ακοή). Διαπιστώνουμε πως μπορούμε να αναγνωρίσουμε αντικείμενα και με τις άλλες αισθήσεις. Αναρωτιόμαστε πώς να νιώθουν αυτοί που δε βλέπουν.

Αυτοαξιολόγηση- αναστοχασμός

Προσπαθούμε να ζωγραφίσουμε με τα μάτια μας κλειστά. Παρατηρούμε τις δημιουργίες μας και εκφράζουμε τα συναισθήματά μας. «Ήταν δύσκολο, γιατί δε βλέπαμε», «Ήταν σκοτάδι και κάπως φοβερά», «δεν έγινε ωραία η ζωγραφιά, γιατί δεν έβλεπα» κτλ.

6^ο εργαστήριο: «Κάθε δικαίωμα και ποίημα, κάθε ποίημα και τραγούδι»

Μια αγκαλιά για τα παιδιά με αναπηρία

Από το βιβλίο της Σταυρούλας Βενιέρη διαβάζουμε το «Μια αγκαλιά για τα παιδιά με αναπηρία». Συζητάμε με τα παιδιά αν κάθε παιδί με αναπηρία μπορεί να απολαμβάνει τα ίδια δικαιώματα με τα υπόλοιπα και αν μπορεί να πετύχει τους στόχους και να αναπτύξει τα ταλέντα του. Ζητάμε από τα παιδιά να μας πούνε με ποιους τρόπους μπορούμε να δείξουμε την αγάπη και το ενδιαφέρον μας στα παιδιά με αναπηρία. Προβληματιζόμαστε για το αν στο νηπιαγωγείο μας θα μπορούσε εύκολα να κινηθεί ένα παιδάκι σε καρτσάκι. Θα μπορούσε, για παράδειγμα, να ανέβει και να κατέβει τα σκαλιά της εισόδου;

Αγαπώ ή μήπως όχι;

Τα παιδιά σχεδιάζουν μία εικόνα που δείχνει αγάπη για τα παιδιά με αναπηρία και μία που δεν δείχνει αγάπη ή ενδιαφέρον προς αυτά. Εκφράζουν τα συναισθήματά τους για τις δύο εικόνες παρουσιάζοντάς τες στην ολομέλεια.

Το δικό μας ποίημα για την αναπηρία

Γράφουμε το δικό μας ποίημα για την αναπηρία «Με γυαλιά και μπαστούνάκι και σπασμένο ποδαράκι, ακόμη και στο καρτσάκι, είναι όλα τα παιδιά ξεχωριστά στη δική μας την καρδιά». Κατασκευάζουμε μία αφίσα με ζωγραφιές των παιδιών που δείχνουν την αγάπη και τον σεβασμό μας και σε μια μεγάλη κόκκινη καρδιά γράφουμε το ποιηματάκι μας.

7^ο εργαστήριο: «Κλείσιμο του προγράμματος»

Με μία κλήρωση καθορίζουμε τα ζευγάρια των παιδιών. Ο καθένας ζωγραφίζει ό,τι του άρεσε από το πρόγραμμα και το χαρίζει στο ζευγάρι του. Κουβεντιάζουμε ό,τι θυμόμαστε από το πρόγραμμα. Ετοιμάζουμε ένα ψηφιακό βιβλίο με τις δραστηριότητές μας και το δημοσιεύουμε στην ιστοσελίδα του σχολείου.

